

Norbert Kasperek

Dwadzieścia pięć lat olsztyńskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej

Komunikaty Mazursko-Warmińskie nr 1, 107-108

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Norbert Kasperek

Dwadzieścia pięć lat olsztyńskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej

Początki olsztyńskiej WSP sięgają 1969 r., kiedy to na bazie Studium Nauczycielskiego utworzono Wyższą Szkołę Nauczycielską, którą następnie, w pięć lat później, przekształcono w Wyższą Szkołę Pedagogiczną.

Od 11 do 14 maja 1994 r. Wyższa Szkoła Pedagogiczna uroczystie obchodziła swoje 25-lecie. Patronat nad jubileuszem objął wojewoda olsztyński dr inż. Janusz Lorenz. Na uroczystości złożyły się liczne imprezy o charakterze naukowym i kulturalnym; odbyło się również specjalne posiedzenie Senatu uczelni, spotkanie z rektorem Uniwersytetu w Kaliningradzie prof. Genadym M. Fydorovem oraz publiczny wykład prof. Karla Klugego z Kolonii. W ostatnim dniu obchodów, 14 maja, odprawiono uroczystą mszę św. za zmarłych pracowników olsztyńskiej uczelni.

Sesją, czy raczej spotkaniem naukowym, była dyskusja na temat „25 lat WSP w Olsztynie. Przeszłość — teraźniejszość — przyszłość”. Niestety, zarówno ta sesja, jak i następna nie spotkały się z należyтым zainteresowaniem środowiska akademickiego WSP. Wystąpienie rektora Staniszewskiego — szczerze, bez zwykłego rocznicowego patosu — nawiązywało do jego wcześniejszej wypowiedzi podczas uroczystego posiedzenia Senatu. Oddawało ono stan dzisiejszy WSP, jej trudności i bolączki oraz walkę o rozwój.

W referacie wstępnym prof. Tadeusz Filipkowski przedstawił tradycje szkolnictwa wyższego na ziemiach między dolną Wisłą a Niemnem od czasów powołania uniwersytetu w Królewcu do roku 1969; Mówca skoncentrował się na okresie po 1945 r. Po tym wystąpieniu został przedstawiony swoisty portret uczelni — w wypowiedziach dziekanów wydziałów humanistycznego, pedagogicznego i matematyczno-przyrodniczego. Były to głosy skłaniające do różnych refleksji. Wystąpienia pracowników naukowo-dydaktycznych ogniskowały się wokół kilku problemów. Dr Barbara Czop z Instytutu Nauk Filozoficzno-Społecznych przedstawiła wyniki swoich długoletnich badań na temat miejsc pracy absolwentów WSP (a jest ich już blisko 17 tys.). Wbrew obiegowym sądom, większość z nich znalazła zatrudnienie w sferze budżetowej, a zwłaszcza w oświacie. Dr Zdzisław Czaplicki poinformował o jednostkach międzywydziałowych: Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Biblioteczce Głównej. Dr Zbigniew Chojnowski z Instytutu Filologii Polskiej, dr Wojciech Muzyka z Katedry Pedagogiki Społecznej i dr Stanisław Czachorowski z Instytutu Biologii i Ochrony Środowiska przedstawili różne wizje mającego powstać w Olsztynie uniwersytetu (od sprofilowanego pedagogiczno-humanistycznego po amerykański, stanowy). Wojciech Bela przewodniczący samorządu studenckiego w króciutkim referacie przedstawił życie kulturalne studentów, bujne zwłaszcza w latach siedemdziesiątych. Niestety, przez wzgląd na środowisko, które reprezentował, nie dodał, że aktualnie panuje tu — obserwowana i w innych ośrodkach akademickich — stagnacja. W dyskusji dotyczącej istoty uniwersytetu mówili były rektor UMK w Toruniu prof. Sławomir

Kalembka, zaś prof. Tadeusz Krzymowski naświetlił szanse, a raczej ich brak, powołania w najbliższym czasie uniwersytetu w Olsztynie.

W drugiej sesji, zorganizowanej także w ramach obchodów 25-lecia WSP, nt. „Podróżujący Polacy”, wzięło udział blisko pięćdziesięciu pracowników nauki, głównie z Olsztyna i Wrocławia. Niestety, nie dojechali — zapowiadani początkowo — referenci z Paryża i Strasburga (choć ich wystąpienia mają się znaleźć w planowanych do wydania drukiem materiałach posesyjnych). Całość obrad prowadził prof. Sławomir Kalembka (Toruń). Mgr Urszula Lech (WSP Olsztyn) mówiła o Rosji widzianej oczyma Henryka Kamińskiego, dr Norbert Kasperek (WSP Olsztyn) przedstawił opisy Rosji w żołnierskich pamiętnikach poświęconych wojnie 1812 r. Mgr Waldemar Ziarek (WSP Olsztyn) zaprezentował charakterystykę podróży — głównie morskich — do Turcji polskich żołnierzy-ochotników z czasów wojny krymskiej. Grupa badaczy z Uniwersytetu Wrocławskiego przedstawiła XIX-wieczne podróże: gen. Karola Kniaziewicza do Saksonii (dr Zbigniew Fras), Fryderyka Skarbka do Belgii (prof. Teresa Kulak). Mgr Ewa Kulak (także z Wrocławia) ukazała swoisty zbiorowy portret Polaków odwiedzających, głównie w XIX w., Katalonię. Obecność Polaków na południu Afryki została zrelacjonowana przez dr. Arkadiusza Żukowskiego (WSP Olsztyn). Mgr Izabela Szatrawska (WSP Olsztyn) przedstawiła opis „muzycznej Europy” z lat 40 XIX w. w świetle dwukrotnie wydanych drukiem — notatek z podróży Wiktora Każyńskiego, natomiast dr Maria Ankudowicz-Bieńkowska (WSP Olsztyn) skoncentrowała się na swojej „podróży do ziemi naszej”, tym razem w wydaniu znanego etnografa litewskiego Adama Jucewicza i jego obrazie żmudzkiego ludu.

Drugi zwarty blok wystąpień — w części prowadzonej przez prof. Staniszewskiego dotyczył literackich wizji i relacji z podróży. Tu referenci z Instytutu Filologii Polskiej WSP skoncentrowali się na ewolucji literackiego stereotypu podróżopisarstwa od XIX w. po dzień dzisiejszy. Były to wystąpienia dr Danuty Ossowskiej („Doświadczenia podróżnicze i podróżopisarskie Teodora Tomasza Jeża”), dr Teresy Brzeskiej-Smerek („Aksjologiczne funkcje podróży w polskiej prozie dla młodych odbiorców”), mgr Joanny Chłosty („Egzystencjalna potrzeba wędrówki w opowiadaniach Włodzimierza Odojewskiego”), mgr Barbary Ciesielskiej („Poetyckie podróże w czasie i przestrzeni Anny Świrszczyńskiej”), dr Leokadii Hul („Europa Andrzeja Bobkowskiego — fascynacje i rozczarowania”), mgr Małgorzaty Żarczyńskiej („Podróże po Rosji Józefa Czapskiego”), mgr Anity Borawskiej („Dziennik z podróży do Burmy Gustawa Herlinga-Grudzińskiego”), mgr Beaty Tarnowskiej („Nad Niewieżą, rok 1992. Najdalsza podróż Czesława Miłosza”) i dr. Krzysztofa Szatrawskiego („Motyw podróży w twórczości Juliana Strykowskiego”).

Organizatorzy zapowiedzieli wydanie materiałów sesyjnych drukiem.